

Η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη είναι αμφίδρομη

Της Μιραντας Ξαφα *

Η διακοπή των διαπραγματεύσεων με την τρόικα και η ξαφνική αναχώρηση της αποστολής την περασμένη εβδομάδα συνέβη τη χειρότερη δυνατή στιγμή, καθώς εκκρεμούν σημαντικά θέματα που πρέπει να επιλυθούν πριν εγκριθεί το δεύτερο πακέτο στήριξης ύψους 109 δισ. ευρώ. Εκκρεμεί η διεκδίκηση εγγυήσεων εκ μέρους της Φινλανδίας και άλλων χωρών-μελών που είναι απρόθυμες να εκθέσουν τους φορολογούμενους της χώρας τους σε περαιτέρω ρίσκο δανεισμού προς την Ελλάδα. Εκκρεμεί επίσης η ψήφιση από τα κοινοβούλια των χωρών-μελών της Ευρωζώνης των αλλαγών στο καταστατικό του μηχανισμού διάσωσης (EFSF) που αποφασίστηκαν στη έκτακτη σύνοδο της 21ης Ιουλίου. Οι αλλαγές αυτές μας αφορούν άμεσα διότι θα επιτρέψουν στο EFSF να παρέχει εγγυήσεις για την ομαλή αποπληρωμή του κεφαλαίου των νέων ομολόγων που θα εκδώσει το ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του προωθούμενου προγράμματος συμμετοχής των ιδιωτών στο δεύτερο πακέτο στήριξης. Οι εγγυήσεις είναι απαραίτητες για να μειωθεί ο πιστωτικός κίνδυνος και αντίστοιχα το επιτόκιο των νέων ομολόγων.

Σε κάθε διαπραγμάτευση χρειάζεται να υπάρχει η αίσθηση της πραγματικότητας. Εξαντλήσαμε κάθε περιθώριο καλής θέλησης με τη χορήγηση της πέμπτης δόσης χριστικά τον Ιούνιο, βάσει της ψήφισης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προγράμματος, καθώς και με τη μείωση των επιτοκίων δανεισμού της τρόικας και την αναδιάρθρωση του χρέους προς τους ιδιώτες που συμφωνήθηκε στη σύνοδο κορυφής της 21ης Ιουλίου. Ερχόμαστε τώρα τον Σεπτέμβριο, χωρίς να έχουμε εφαρμόσει το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα που ψηφίστηκε, και ζητάμε «πολιτική αναδιαπραγμάτευση» των στόχων του προγράμματος βάσει επιχειρημάτων που δεν ευσταθούν. Δεν φταίει η ύφεση για την υπέρβαση των δαπανών, αλλά η ολιγωρία της κυβέρνησης να υλοποιήσει αυτά που υποσχέθηκε.

Η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη είναι αμφίδρομη. Δεν μπορούμε να ζητάμε θυσίες από τους πιστωτές μας πριν φέρουμε σε πέρας τις υποχρεώσεις μας. Όπως δήλωσε προχθές ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας κ. Scheuble, «οι δημοσιονομικοί στόχοι του προγράμματος δεν είναι διαπραγματεύσιμοι» και «τελικά εξαρτάται από την Ελλάδα το αν θα εκπληρώσει τις προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για συμμετοχή στο κοινό νόμισμα». Και πράγματι. Η επίτευξη των στόχων είναι απαραίτητη για να σταθεροποιηθεί το χρέος, να επιστρέψουμε στις αγορές, και να κατοχυρωθεί η εύλογη προσδοκία των δανειστών μας ότι θα πάρουν πίσω τα δανεικά. Η μείωση των ελλειμμάτων είναι συμβατική υποχρέωση που απορρέει όχι μόνο από το Μνημόνιο αλλά και από τη συμμετοχή μας στην Ευρωζώνη. Η μη τήρηση των συμφωνηθέντων θα οδηγήσει τελικά σε στάση πληρωμών και ανεξέλεγκτη κοινωνική και οικονομική κατάρρευση.

Οι αλληπάλληλες δηλώσεις από ηγέτες και αξιωματούχους της Ε. Ε. ότι η έκτη δόση δεν είναι δεδομένη αφύπνισε επί τέλους την κυβέρνηση που προσπαθεί τώρα στο παρά πέντε να επιταχύνει τις διαρθρωτικές αλλαγές που θα μειώσουν τις δαπάνες και θα επαναφέρουν την οικονομία σε αναπτυξιακή τροχιά. Αν είχαν εφαρμοστεί από την πρώτη στιγμή οι επιχειρησιακές συμβάσεις και το άνοιγμα των επαγγελματιών, η

ανεργία δεν θα είχε φτάσει σήμερα στο 16%. Και αν είχαν εφαρμοστεί νωρίτερα η εργασιακή εφεδρεία, το ενιαίο μισθολόγιο και η ενιαία αρχή πληρωμών, οι δαπάνες δεν θα αυξάνονταν αντί να μειώνονται. Το Μνημόνιο δεν απέτυχε, απλώς δεν εφαρμόστηκε. Το ζητούμενο είναι να ξαναστηθεί το ελληνικό κράτος σε νέες βάσεις. Όπως έχει πει ο πρώην υπουργός του ΠΑΣΟΚ κ. Παπαδόπουλος, το 30% του κράτους είναι περιττό. Ο περιορισμός του όμως προσκρούει στην παλαιοκομματική αγωνία διατήρησης πολιτικών φέουδων στα πλαίσια ενός υπερτροφικού κράτους που ελέγχεται από το κομματικό-συνδικαλιστικό κατεστημένο. Η κοινωνία δεν αντέχει άλλο να συντηρεί αργόμισθους που προσελήφθησαν με κομματικά κριτήρια.

Η κοινή γνώμη αναζητεί ξεκάθαρο λόγο και ειλικρινή ενημέρωση για την κρίσιμη οικονομική κατάσταση της χώρας. Αντ' αυτού ο υπουργός Οικονομικών κ. Βενιζέλος δηλώνει ότι η διακοπή των διαπραγματεύσεων με την τρόικα ήταν προσυμφωνημένη (αλλά όχι προ-ανακοινωμένη), και ότι η έκθεση του ανεξάρτητου γραφείου της Βουλής για την εκρηκτική πορεία του χρέους δεν είναι έγκυρη, υποχρεώνοντας τη διευθύντρια σε παραίτηση. Την ίδια γνώμη όμως με το γραφείο της Βουλής έχουν οι οίκοι αξιολόγησης, που μας υποβαθμίζουν συνεχώς και μας κατατάσσουν ένα βήμα πριν από το D (Default) και οι αγορές, όπου το spread των ελληνικών ομολόγων έχει σπάσει κάθε προηγούμενο ρεκόρ, ενώ αντίθετα τα spread της Ιρλανδίας και Πορτογαλίας υποχωρούν. Την ίδια γνώμη έχει και το ΔΝΤ, που στην πρόσφατη έκθεσή του για την Ελλάδα επισημαίνει ότι «η βιωσιμότητα του χρέους εξαρτάται απόλυτα από την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή [του προγράμματος σταθεροποίησης] και την επαναπρόσβαση στις κεφαλαιαγορές με λογικά επιτόκια μετά το πέρας του προγράμματος».

Την ώρα που οι αγορές βουίζουν από συζητήσεις για επικείμενη στάση πληρωμών και έξοδο από την Ευρωζώνη, το μόνο που μας σώζει είναι μια αποφασιστική κίνηση περικοπής των δαπανών. Αυτό που πρέπει να γίνει κατανοητό είναι ότι οι δαπάνες θα περικοπούν ούτως ή άλλως, είτε σταδιακά και ομαλά, όπως προβλέπει το Μνημόνιο, είτε απότομα αν πάμε σε στάση πληρωμών με ανεξέλεγκτες συνέπειες.

* Σύμβουλος επενδύσεων στην IJ Partners και ιδρυτικό μέλος της Δράσης.